

زهرا فریدزادگان روزنامه نگار

اگرچه دولتمردان یازدهم و دوازدهم بارها و بارها شعار حمایت از صنایع راه، سر داده و با ارائه انواع و اقسام بسته‌های حمایتی، صنعتگران کشور را به بهبود اوضاع و حل مشکلات دلخوش کرده‌اند، اما وضعیت نامطلوب صنایع حکایت دیگری را روایت می‌کند. یکی از صنایع بسیار مهم کشور که در صورت حمایت‌های وعده‌داده شده دولت، اکنون می‌توانست پشتوانه محکمی برای کشور در شرایط جنگ اقتصادی باشد، صنایع چرم و مصنوعات چرمی است. صنعتی که حلقه نخست زنجیره آن را پوست خام و سالامبور تشکیل می‌دهد و در مراحل بعد با فرآوری و تبدیل آن به چرم و با ارزش افزوده بالا، می‌توان بهترین نوع کیف و کفش و البسه تولید و روانه بازار داخلی و خارجی کرد. آمار نشان می‌دهد گردش مالی صنعت چرم در جهان، سالانه ۲۲۵ میلیارد دلار است در حالی که سهم ایران از این میزان، رقمی حدود ۲۰۰ میلیون دلار (کمتر از یک درصد) است. صنعت چرم یکی از صنایع بزرگ جهان است که کشورهای صاحب‌نامی در این حوزه فعالیت و تولیدات خود را تحت برندهای شناخته‌شده‌ای در بازار بین‌المللی عرضه می‌کنند. ایتالیا، چین، هند و ترکیه به‌عنوان کشورهای پیشرو در صنعت چرم و محصولات چرمی محسوب می‌شوند و در صورتی که صنعت چرم ایران بتواند با رفغ موانع و چالش‌های موجود در این بخش، تولیدات خود را در بازارهای بین‌المللی عرضه کند، می‌تواند جایگاه پنجم را پس از کشورهای مذکور در صنعت چرم تصاحب کند.

مصائب صنعت چرم

چرم برای رسیدن به مرحله استفاده در صنعت مصنوعات چرمی مراحل مختلفی را طی می‌کند. پوست حیواناتی مانند گاو، گوسفند، بز، گاومیش، کروکدیل و... پس از کشتار در کشتارگاه‌ها و پاکسازی پوست از مو یا پشم حیوانات تبدیل به سالامبور می‌شود. در واقع سالامبور همان پوست حیوانات خالی از هر گونه اضافات است. این پوست‌ها پس از تبدیل به سالامبور با استفاده از نمک کروم قلیایی، دباغی می‌شوند. در این مرحله به پوست دباغی شده «وت بلو» گفته می‌شود و در مرحله بعد با انجام عملیاتی روی آن، «وت بلو» تبدیل به «کراست» یا همان چرم نیم‌ساخته و آماده برای تبدیل به چرم می‌شود. به عبارت دیگر چرم کراست به چرمی گفته می‌شود که فرآیند دباغی روی آن انجام شده اما هنوز رنگ نشده است. واحد شمارش پوست، جلد است و پس از تبدیل پوست به چرم با واحد «فوت مربع» اندازه‌گیری می‌شود.

براساس آمار ارائه شده از سوی انجمن صنایع چرم ایران، در حال حاضر روزانه به‌طور متوسط هزار جلد انواع پوست گاو، گوسفندی و بزی در کشور تبدیل به سالامبور و به کشورهای چین، ترکیه، پاکستان، هند و سایر کشورها صادر می‌شود. یکی از دلایل عمده صادرات سالامبور، محدودیت و کمبود فناوری و تکنولوژی‌های روز دنیا برای تولید چرم است. درواقع حلقه مفقوده صنعت چرم در ایران تکنولوژی‌ها و دانش به‌روز است. همین امر موجب شده است تا ایران به جای قرار گرفتن در حلقه بزرگ‌ترین صادرکنندگان چرم در جهان در رده بزرگ‌ترین صادرکنندگان پوست و سالامبور قرار گیرد و سالانه از ارزآوری قابل توجه این صنعت محروم بماند و سود این صنعت به جیب دلان و تولیدکنندگان خارجی برود. براساس آمار به دست آمده در حال حاضر یک تولیدکننده چرم در ایران، هر تکه پوست نیم‌ساخت (سالامبور) با ابعاد ۳۰ در ۳۰ را به قیمت یک دلار صادر می‌کند در حالی که اگر همین یک تکه پوست به چرم تبدیل شود، قابلیت صادرات به نرخ سه دلار دارد و اگر همین چرم به دست تولیدکننده داخلی کیف یا کفش رسیده و به محصول ساخته شده چرمی تبدیل شود، ارزش صادراتی آن ۵۰ دلار خواهد بود. این در حالی است که به دلیل نبود تکنولوژی و تکنیک‌های تبدیل پوست به چرم در ایران، صادرکنندگان مجبور به صادرات پوست نیم‌ساخت با قیمتی بسیار اندک هستند.

۹ میز خبر

کاهش ۶۰درصدی تولید داروهای دامپزشکی در کشور

رئیس سندیکای تولیدکنندگان و صادرکنندگان داروهای دامپزشکی ایران گفت: «مشکلات مربوط به تامین منابع ارزی و توزیع به‌موقع آن میزان تولید داروهای دامپزشکی را نسبت به سال گذشته ۶۰ درصد کاهش داده است.» حجت‌الله ذبیحی در گفت‌وگو با «اقتصادآنلاین» با بیان اینکه ۹۸درصد داروهای دامپزشکی در داخل کشور تولید می‌شود، افزود: «بی‌برنامگی و بی‌نظمی در وزارت صمت و سازمان‌های تابعه هر روز تولیدکنندگان را با مشکل جدیدی روبه‌رو می‌کند.»

اقتصاد

هدرفت ۹۰۰ میلیون دلاری

تنها ۱۰ درصد پوست تولیدشده برای چرم مورد استفاده داخل کشور قرار می‌گیرد و ۹۰ درصد آن به‌صورت خام صادر می‌شود که در صورت تبدیل به البسه چرم درآمد ۹۰۰ میلیون دلاری نصیب کشور می‌شود

آمار صادرات محصولات صنعت چرم از ابتدای سال جاری تا پایان مهرماه

صادرات	ارزش دلاری	کشورهای صادر شده
پوست دباغی شده یا تازه دباغی شده ولی رنگ نشده مرطوب(وت بلو)		
پوست از گوسفند یا بره به حالت خشك (تازه از دباغی درآمده ولی هنوز رنگ یا رنگ‌آمیزی نشده(کراست)	۲۳,۳۲۸,۲۱۵	ایتالیا،ترکیه پاکستان، هند اسپانیا، عراق و مراکش
چرم و پوست دباغی شده به صورت خشك(کراست)	۳۹۶,۵۸۹	عراق، ترکیه و هنگ کنگ
پوست خام حیوانات از جنس گوسفند و بره، بدون پشم، پیکله شده و دباغی نشده	۵,۹۷۱,۰۰۰	اسپانیا، ایتالیا، هند پاکستان و ترکیه
جمع کل	۲۹,۹۶۵,۸۰۴	---

۹ در حاشیه

ترکیه دومین تولید کننده اروپایی چرم

را برای نوسازی ماشین‌آلات صنعت چرم خود اختصاص داد که حدود ۷۵۰هزار دلار به‌ صورت وام بلاعوض و مابقی در قالب وام‌های کم‌بهره با بازپرداخت طولانی‌مدت در اختیار صنعتگران قرار گرفت. بدیهی است که حمایت‌های دولت از فعالان این صنعت، چرم ترکیه را در مدت کوتاهی جهانی به یکی از رقبای سرسخت کشورهای طراز اول تولید چرم تبدیل کرد. امروزه ترکیه دارای ۱۳ منطقه چرم صنعتی است که از تکنولوژی مدرن استفاده و محصولاتی با درجه کیفی بسیار بالا تولید می‌کنند. ترکیه پس از ایتالیا، چین و هند به‌عنوان بزرگ‌ترین تولید کننده چرم جایگاه چهارم را در جهان دارد. سهم ترکیه از گردش مالی صنایع چرم در جهان حدود ۵درصد است. دولت ترکیه بنا دارد میزان صادرات خود را از ۱۵۰میلیارد دلار در سال ۲۰۱۳ به ۵۰۰میلیارد دلار در سال ۲۰۲۳ برساند که سهم صادرات چرم از این میزان ۱۰میلیارد دلار برآورد شده است.

سالامبور از کشور صادر می‌شود. سهم ایران در تولید پوست گاو در جهان، کمتر از یک‌درصد و پوست گوسفندی و بزى بیش از چهار درصد است. در صنعت چرم، پوست گاو به‌عنوان پوست خام سنگین و پوست گوسفندی و بزى با عنوان پوست خام سبک شناخته می‌شود. در حال حاضر تنها ۱۰درصد از چرم سبک، مورد نیاز و استفاده تولیدکنندگان داخل کشور است و ۹۰درصد از پوست سبک تولیدشده در کشور، مازاد بوده که نیمی از آن به شکل کراست و نیمی دیگر به صورت

استفاده می‌شود. سهم ایران در تولید پوست گاو در جهان، کمتر از یک‌درصد و پوست گوسفندی و بزى بیش از چهار درصد است. در صنعت چرم، پوست گاو به‌عنوان پوست خام سنگین و پوست گوسفندی و بزى با عنوان پوست خام سبک شناخته می‌شود. در حال حاضر تنها ۱۰درصد از چرم سبک، مورد نیاز و استفاده تولیدکنندگان داخل کشور است و ۹۰درصد از پوست سبک تولیدشده در کشور، مازاد بوده که نیمی از آن به شکل کراست و نیمی دیگر به صورت

عراق معافیتهی ۴۵ روزه از تحریم‌های آمریکا علیه ایران دریافت کرد
سفارت آمریکا در بغداد از معافیتهی ۴۵ روزه دولت عراق از تحریم‌های آمریکا علیه ایران به‌منظور ادامه واردات گاز و برق از ایران خبر داد. به گزارش خبرگزاری «تسنیم»، ایالات متحده در ادامه اعطای معافیته‌ها و مستثنی‌شدن کشورهای مختلف از دور جدید تحریم‌های اعمالی علیه ایران، به عراق معافیتهی ۴۵ روزه برای ادامه واردات گاز مایع و تامین انرژی مورد نیازش از ایران اعطا کرد. این اقدام چندین روز پس از اعمال دوباره تحریم‌های آمریکا علیه ایران انجام شده است. به‌نوشته «رویترز»، سفارت ایالات متحده در بغداد با انتشار ویدئویی روی صفحه فیس‌بوک خود اعلام کرد: «ایالات متحده به عراق یک معافیت موقت از تحریم‌ها به مدت ۴۵ روز برای تداوم خرید گاز مایع و برق از ایران اعطا می‌کند.» در ویدئوی منتشر شده از سوی سفارت آمریکا در عراق آمده است: «این معافیت به عراق مجال می‌دهد تا اقداماتی را به سوی استقلال [بخش] انرژی اتخاذ کند.» پیشتر مقامات بانک مرکزی عراق گفته بودند اقتصاد این کشور چنان با ایران ارتباط نزدیکی دارد که بغداد از واشنگتن برای مستثنی‌شدن از برخی تحریم‌ها درخواست خواهد کرد.

با این میزان چرم می‌توان ۴.۵میلیون البسه تولید کرد که براساس نرخ جهانی هر البسه چرمی بین ۱۵۰ تا ۳۰۰ دلار قیمت‌گذاری می‌شود. اگر میانگین نرخ یکی از البسه چرمی حدود ۲۰۰دلار در نظر گرفته‌شود، صادرات این میزان البسه سالانه ۹۰۰میلیون دلار ارز وارد کشور خواهد کرد؛ یعنی رقمی معادل صادرات ۱۳ میلیون بشکه نفت خام! براساس آمار منتشر شده از سوی گمرک، از ابتدای سال جاری تا پایان مهر ماه، ۲۹میلیون و ۶۹۵ هزار دلار انواع پوست گوسفند یا بره به حالت خشك(کراست)، پوست خام گوسفند و بره دباغی نشده و پوست دباغی شده(وت بلو) به کشورهای اسپانیا، ایتالیا، هند، پاکستان، ترکیه، عراق، هنگ کنگ و مراکش صادر شده است.

هدرفت ۲۰ برابری ارزش افزوده

فعالان صنعت چرم معتقدند هر هزار جلد پوست برای تبدیل به سالامبور، زمینه اشتغال هفت نفر را فراهم می‌کند. اگر صنعت چرم ایران امکان تبدیل پوست به چرم را داشته باشد، ۵ نفر دیگر در این زمینه مشغول به کار خواهند شد. اگر هر هزار جلد پوست تبدیل به چرم و سپس تبدیل به البسه شود، برای ۲۰۰ نفر شغل ایجاد می‌شود. در نتیجه اشتغالزایی در بخش چرم تمام شده در مقایسه با حوزه تولید پوست ۵ الی ۶ برابر خواهد بود و اشتغالزایی بخش تولید البسه نسبت به اشتغالزایی تولید چرم نیز ۲۸ برابر خواهد بود. مضاف بر اینکه ارزش افزوده تولید البسه ۲۰ برابر تولید پوست خام برآورد شده است. اما در این میان یک سوال مطرح می‌شود که موانع موجود در صنعت چرم کشور که باعث شده این میزان ارزش افزوده و اشتغالزایی نادیده گرفته‌شود، چیست؟ به گفته فعالان صنعت چرم کشور اصلی‌ترین مشکل صنعت چرم ایران، نبود فناوری‌های نو و فرسودگی ماشین‌آلات مورد استفاده این صنعت است. علاوه‌بر اینکه هزینه‌های تولید صنعتگران این صنعت را از ورود به عرصه رقابت باز داشته است. عدم ارائه آموزش‌های تخصصی، مشکلات تامین منابع مالی، نبود برند ملی، نبود شبکه‌های توزیع تخصصی، کمبود استادکار و متخصصان طراحی، کیفیت و تنوع چرم‌های تولید داخل، عدم ثبات قیمت مواد اولیه، کمبود نقدینگی و سرمایه در گردش تولیدکنندگان چرم مصنوعی، کمبود پوست سنگین در کشور و مشکلات واردات پوست سنگین، دریافت عوارض از صادرات پوست خام و عدم تزریق عوارض حاصل از صادرات پوست خام به این صنعت نیز به‌عنوان عمده‌ترین مشکلات صنعت چرم محسوب می‌شود.

افزایش ۲/۵ برابری قیمت مصنوعات چرمی

مصنوعات چرمی معمولاً مخاطبان خاص خود را دارد؛ چه از بُد هزینه و چه از منظر سلیقه. به عبارت دیگر دایره افرادی که توانایی خرید محصولات چرمی را دارند بسیار محدود است چراکه تولیدات داخلی و خارجی این صنعت، بسیار گران است و تنها اقشار خاصی از جامعه توان پرداخت مبالغ قابل توجه این محصولات را دارند. با این وجود از ابتدای سال جاری تاکنون، محصولات این صنعت نیز مانند سایر اقلام و کالاهای موجود در بازار با افزایش قیمت روبه‌رو بوده است. براساس اعلام انجمن صنایع چرم ایران قیمت محصولات چرمی در بازار تا ۲/۵ برابر افزایش یافته است. عضو هیات‌مدیره انجمن صنایع چرم ایران می‌گوید: «پس از اتفاقات در بازار ارز سرمایه‌تولیدکنندگان تا یک‌سوم کاهش یافت و بنگاه‌های تولیدی برای ادامه فعالیت خود با مشکل مواجه شده‌اند.»

به گفته علی اصغر رستم‌پور در حال حاضر تولیدکنندگان نمی‌توانند ارز مورد نیاز خود را از سامانه نیما تهیه کنند و با توجه به اینکه ۷۰ تا ۷۵درصد مواد اولیه صنایع چرم به غیر از پوست که در داخل تهیه می‌شود، وارداتی است، مشکلات عدیده‌ای برای آنها به وجود آمده است و هنوز موفق به دریافت ارز از طریق سامانه نیما نشده‌اند. از سوی دیگر با توجه به گران شدن پوست و مواد شیمیایی، قیمت محصولات صنایع چرم در بازار تا ۲/۵برابر افزایش یافته و هرچقدر محصولات گران‌تر شوند، سبد خانوار کوچک‌تر می‌شود و با توجه به اینکه پوشاک در اولویت خانوارها نیست، به همین دلیل بازار صنایع چرمی در ادامه مسیر خود با رکود تومری بیشتری همراه خواهد شد و کارخانه‌های آن نیز آسیب‌های جدی می‌بینند.

پولی که به آن پول پر قدرت می‌گویند بر افزایش نقدینگی تاثیر مستقیم داشته است. نظام بانکی ما کمبودهای نقدینگی خود را از بانک مرکزی تامین می‌کند، بنابراین بانک مرکزی مجبور است که پول چاپ کند و به این ترتیب پایه پولی افزایش پیدا می‌کند.»

این اقتصاددان تاکید کرد: «در یکی، دو سال گذشته نقدینگی بسیار نهفته‌ای که در گردش پولی و گردش مالی کشور وجود داشت، ناگهان سس‌راز کرد و این تورم‌های عجیب را به وجود آورد.» نیکوقبال ادامه داد: «دوسوم بودجه سالیانه کشور ما وابسته به افزایش پایه پولی است و اگر افزایش پایه پولی مستقیم باشد، دولت مستقیماً به بانک مرکزی دستور می‌دهد یا چک صادر می‌کند یا پول نفت است که به بانک مرکزی می‌دهد و به‌جای آن ریال می‌گیرد و ریسال را هم وارد بازار می‌کند. اگر این ریال وارد شده صرف توسعه و ایجاد شغل و تولید می‌شد، خوب بود اما مشکل این است که همه آن ریال‌ها وارد بودجه جاری می‌شود.»

وی با تایید این نکته که بیشترین سهم در افزایش نقدینگی را افزایش پایه پولی دارد، گفت: «به جرات می‌توان اذعان کرد دلیل مهم افزایش نقدینگی در سال‌های اخیر، روند افزایشی و نگران‌کننده پایه پولی در کشور است و نمی‌توان آن را انکار یا رد کرد.»

معافیت موقت اعطا شده به عراق به شرطی است که بغداد پول واردات انرژی از ایران را با دلار آمریکا پرداخت نکند. ایالات متحده پیشتر نیز در چندین نوبت، معافیت‌های مختلفی را برای کشورهای متعدد در زمینه واردات نفت از ایران یا اجرای پروژه‌های اقتصادی در خاک ایران همچون توسعه بندر چابهار اعطا کرده بود.

مهم‌ترین عامل ۳/۵ برابر شدن نقدینگی، پایه پولی است

علی اکبر نیکوقبال، اقتصاددان و عضو هیات علمی دانشگاه تهران در پاسخ به این سوال، مهم‌ترین عاملی که باعث ۳/۵ برابر شدن نقدینگی در سال‌های اخیر شد، چه بوده است؟ به خبرنگار «نود اقتصادی» گفت: «در سال‌های اخیر افزایش پایه